

HAL YASASI
(9/2023 Sayılı Yasa)

Madde 18 Altında Yapılan Tüzük

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu, Hal Yasasının 18'inci maddesinin (14)'üncü fıkrasının kendisine verdiği yetkiye dayanarak aşağıdaki Tüzüğü yapar:

Kısa İsim

1. Bu Tüzük, Hal Hakem Heyeti Tüzüğü olarak isimlendirilir.

BİRİNCİ KISIM
Genel Kurallar

Tefsir

2. Bu Yasada metin başka türlü gerektirmedikçe:
- “Bakanlık”, Ticaret Dairesinin bağlı olduğu Bakanlıkı anlatır.
- “Hal”, Devlete ait ve Devlet tarafından Yasanın 5'inci madde kuralları uyarınca Bakanlık tarafından kurulan Yasada yer alan asgari koşulları taşıyan projeler çerçevesinde malların ayrı ayrı veya birlikte toptan alım ve satımı ile kaydının yapıldığı yerleri anlatır.
- “İşletmeci”, Yasanın 6'ncı maddesinin (1)'inci fıkrasının (A) bendi kuralları uyarınca işletme kiralama sözleşmesi yapılan gerçek veya tüzel kişiyi anlatır.
- “İthalatçı”, ithal edilen mallarla ilgili olarak ithal edildikleri andan başlamak üzere gümrük kontrolünden tesliminin yapıldığı ana kadar bu mallarla ilgili herhangi bir mal sahibini anlatır.
- “Mal”, ticarete konu sebze ve meyveleri anlatır. Ayrıca Yasanın 7'nci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca çıkarılacak tüzükte belirlenecek malları da kapsar.
- “Perakendeci”, malları doğrudan tüketicilere perakende olarak satan kişileri anlatır.
- “Raporör”, Yasanın 18'inci maddesinin (4)'üncü fıkrasında yer alan raporörü anlatır.
- “Tüccar”, malların hal ile toptan satışı amacıyla kendi adına ve hesabına ve/veya müvekkili hesabına komisyon esası üzerinden çalışan ve Bakanlıkı kayıtlı gerçek veya tüzel kişileri anlatır.
- “Toptan”, haldeki dökme mallarda yirmi veya yirmi kilogramın üstündeki satış birimini, bağ olarak satışlarda on veya on bağın üzerindeki satış birimini, adet olarak satışlarda on veya on adet, likit olarak satışlarda ise on veya on litrenin üzerindeki satışları anlatır. Ayrıca Yasanın 7'nci maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca çıkarılacak tüzükte toptan satış olarak belirlenecek diğer satış birimlerini de kapsar.
- “Üretici”, bitkisel ve hayvansal ürünlerin üretilmesi için insan besini olabilecek ve ekonomik değeri olan her türlü tarımsal ve hayvansal

ürünün bakım, besleme, yetiştirme, koruma ve mekanizasyon faaliyetlerinin tamamı ile durgun sulara veya özel alanlarda yapılan balıkçılık faaliyetlerini yapan kişiyi anlatır.

“Üretici Örgütü”, bağlı oldukları yasalar uyarınca kurulan ve tüzel kişilik kazanan birden fazla üreticinin hissedar olduğu şirketleri veya birden fazla üreticinin yer aldığı kooperatifleri anlatır.

“Yasa”, Hal Yasasını anlatır.

9/2023

- Amaç** 3. Bu Tüzük, Halde toptan mal alıp satan üretici, üretici örgütü, tüccar, ithalatçı, perakendeci arasındaki mal alım satımları ile işletmecinin dâhil olduğu bu Yasanın uygulanmasıyla ilgili olarak ortaya çıkan uyuşmazlıklara çözüm bulmak amacıyla bir Hal Hakem Heyeti oluşturmak ve Hal Hakem Heyetinin çalışma usullerini düzenlemektir.
- Kapsam** 4. Bu Tüzük, Hal Hakem Heyetine başvuru, toplantı ve karar alma, kararların icrası, başvuruları sonuçlandırma süresi, karar defteri, tebliğ, görev süresi ile üyeliğin sona ermesi, kararlara karşı yapılacak itirazların şekil ve süresi, Hal Hakem Heyetinin çalışmaları ile Hal Hakem Heyetine ilişkin diğer hususları kapsar.

İKİNCİ KISIM

Hal Hakem Heyeti Toplantıları, Görev Süresi ve Üyeliğinin Sona Ermesi

- Hal Hakem Heyetinin Toplantıları** 5. (1) Başkan tarafından ilk toplantı çağrısı, üyelerin belirlenmesinden sonra en geç on beş gün içerisinde gerçekleştirilir.
- (2) Uyuşmazlık konularını görüşmek veya karar almak üzere gerçekleştirilecek toplantılar için gerekli yazışma veya bildirimler, Başkan talimatı ile raportör tarafından yapılır.
- (3) Hal Hakem Heyetinin ilk toplantısında alınacak kararda, haftanın belirli günü ve saati toplantı günü ve saati olarak belirlenir.
- Ancak görüşülecek konu ve/veya başvuru olmaması halinde Hal Hakem Heyetinin o hafta toplantı yapma zorunluluğu yoktur.
- (4) Görüşülen konu veya konuların bir defada karara bağlanamaması veya görüşülecek konuların fazla olması halinde haftada birden fazla toplantı yapılmasına karar verilebilir.
- (5) Toplantıda ele alınan uyuşmazlıklar, bu Tüzüğün 9 ve 10’uncu maddesine göre karara bağlanır.
- Hal Hakem Heyeti Üyelerinin Görev Süresi** 6. (1) Başkan ve üyelerin görev süresi iki yıldır.
- (2) Görev süresi sona eren üyenin yerine başkası görevlendirilinceye kadar görev süresi devam eder. Görev süresi sona eren Başkan veya üye arka arkaya en fazla üç dönem yeniden görevlendirilebilir.

Hal Hakem
Heyeti
Üyelüğünün Sona
Ermesi

7. (1) Hal Hakem Heyeti üyelerinin üyelikleri aşağıdaki hallerde sona erer:
- (A) Üyenin üyelik için gereken koşulları yitirmesi halinde;
 - (B) Üyenin istifa etmesi halinde;
 - (C) Üyenin üst üste üç toplantıya özürsüz veya izinsiz katılmaması halinde.
- (2) Boşalan üyelikler Yasa ve bu Tüzük kuralları çerçevesinde yeni üye görevlendirmek suretiyle doldurulur. Bakanlık ilgili her Kuruma üye seçimini yapması konusunda çağrı yapar. İlgili Kurumlar, en geç bir ay içerisinde Yasaya uygun niteliklere sahip temsilcilerini seçerler ve bir hafta içerisinde Bakanlığa bildirirler.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Hal Hakem Heyetine Yapılacak Başvurular, Başvuruları Sonuçlandırma Süresi, Kararlar, Kararların İcrası, Karar Defteri, Tebliğ ve Kararlara Karşı Yapılacak İtirazların Şekli ve Süresi

Başvuru ve
Dosyanın
Hazırlanması

8. (1) Hal Hakem Heyetine yapılan başvurular, uyuşmazlığa taraf olanların bizzat veya avukatı aracılığıyla, uyuşmazlığın olduğu Halin Raportörüne vereceği yazılı bir dilekçe ile başlatılır. Yapılan başvurular Hal Hakem Heyeti adına Raportörce kaydedilir ve başvuru sahibine alındı belgesi gönderilir. Sistemin uygun olması halinde başvurular elektronik ortamda da yapılabilir.
- (2) Bakanlık, başvurunun yapılabileceği yeri ve şekli, resmi web sitesinde duyurur ve ilgili Hal İşletmecisinin de duyuru yaptığı her mecrada bu duyuruların yapmasını sağlar. Ayrıca Hal Hakem Heyeti üyelerinin bağlı oldukları kuruluş, birlik veya dernek ve kooperatifler bu duyuruları düzenli olarak yaparlar.
- (3) Hal Hakem Heyetine yapılan başvurularda, özetle uyuşmazlığın konusu, tarafların adı, adresi, varsa telefon numaraları ile delil oluşturan ilgili belgelerin birer fotokopisi yer alır. Adresi ve imzası bulunmayan dilekçeler dikkate alınmaz.
- (4) Başvurunun alınmasından sonra en geç üç iş günü içerisinde, Raportör tarafından yazılan bir yazı ile başvuru dilekçesi ve diğer ilgili belgelerin fotokopisi, başvuruya konu teşkil eden taraf veya taraflara iadeli taahhütlü posta yoluyla veya sistemin öngördüğü şekilde elektronik ortamda gönderilir. Aynı yazıda, yazının alındığı tarihten itibaren en geç yedi iş günü içerisinde, ilgilinin konu hakkındaki görüşünün, uzlaşmaya mahal olup olmadığının veya karşı iddialarının dayandığı belgelerin birer nüshasının Hal Hakem Heyetine iletilmesi istenir.
- (5) Raportör, sürecin bitmesi üzerine hazırladığı raporu Hal Hakem Heyetine iletir.
- (6) Hal Hakem Heyetine yapılan başvurular, başvuru tarih ve sırasına göre ele alınır.

Hal Hakem Heyetinin Kararları

9. (1) Hal Hakem Heyeti, en az altı üye ile toplanır ve katılanların yarısından bir fazlasının oyu ile karar alır. Oyların eşitliği durumunda Başkanın bulunduğu taraf çoğunluk sayılır. Çekimser oy kullanılamaz.
- (2) Hal Hakem Heyetine intikal eden uyuşmazlık konusunda yasa ile oluşturulmuş herhangi bir şikâyet makamının olması halinde konu Hakem Heyetince görüşülmez ve başvuru sahibi, ilgili makama başvurması yönünde bilgilendirilir.
- (3) Hal Hakem Heyetinin başvuruları değerlendirmesi, raportör tarafından hazırlanan ön inceleme raporu ve ilgili belgelerin yer aldığı dosya üzerinden yapılır.
- (4) Hakem Heyeti, uyuşmazlığın devam etmesi halinde, başvuruyu değerlendirmek ve tarafları dinlemek için, savunmanın alındığı tarihten itibaren en geç on beş gün içerisinde toplantıya çağırır. Taraflar çağrıya bizzat kendileri veya temsilci vasıtasıyla katılabilirler. Konu ile ilgili tasarruf ve kontrollerindeki herhangi bir somut delili, defteri, sözleşmeyi, belgeyi, hesap, yazı ve kâğıtları delil olarak heyete ibraz edebilirler. Hal Hakem Heyeti de uyuşmazlık konusuna ilişkin her türlü bilgi ve belgeyi taraflardan veya ilgili kurum ve kuruluşlardan isteyebilir.
- (5) Taraflar, Hakem Heyeti tarafından karar alınmadan önce, raportöre verecekleri yazılı beyan veya Hakem Heyeti huzurunda verecekleri sözlü beyan ile uzlaşmaya varabilirler. Bu durumda başvuru sahibi, başvurusunu geri çektiğini beyan eder.
- (6) Tarafların yurt dışında olma veya hastalık hali gibi mazaretinin bulunması durumunda çağrı, tarafların mazareti de dikkate alınarak yenilenir. Çağrıya yine icabet edilmemesi halinde Hakem Heyeti başvuruyu sonuçlandırabilir.
- (7) Uyuşmazlık, Hal Hakem Heyetinin uyuşmazlığı gündeme aldığı tarihten itibaren en fazla üç ay içerisinde karara bağlanır. Yukarıdaki (5)'inci fıkra kuralları uyarınca meydana gelen gecikme süreleri bu süreye dâhil edilir.
- (8) Hakem Heyeti, konuyu görüşmesi neticesinde, uyuşmazlığın niteliğine göre, masrafların kimin tarafından ödeneceğine ilişkin karar verebilir. Ancak herhalükarda belirlenecek masraf miktarı asgari ücret miktarını aşamaz.
- (9) Yargıya havale edilen, yargıda görüşülen veya yargı tarafından görüşülüp karara bağlanmış uyuşmazlıklar Hakem Heyeti tarafından görüşülemez.

Kararların Yazılması ve Tebliğ

10. (1) Karar, Başkan veya onun görevlendireceği bir üye tarafından yazılır ve toplantıya katılan üyeler tarafından imzalanır. Karar muhalif kalan üyeler ayrı ayrı veya birlikte karşı oy yazısı yazabilir. Hal Hakem Heyeti Karar Örneği, bu Tüzüğün ekinde yer alan Ek I'dedir.
- (2) Verilen karar ile taraflara yüklenen görevler ve tanınan haklar şüphe ve tereddüde yol açmayacak şekilde açık yazılmalıdır.

- (3) Kararlar aşağıdaki hususları ihtiva eder:
- (A) Toplantıya katılan üyelerin adları ve soyadları,
 - (B) Tarafların ad ve unvanları ile adresleri,
 - (C) Tarafların iddialarının özeti,
 - (Ç) Bulguların özeti,
 - (D) İleri sürülen bütün delillerin ve savunmalarının değerlendirilmesi,
 - (E) Gerekçe ve kararın hukuki dayanağı,
 - (F) Varsa karşı oy yazıları.
- (4) Kararların aslı, Hal Hakem Heyetinin arşivinde saklanır. Kararların birer sureti imza karşılığında taraflara verilir ve birer sureti de Yüksek Mahkeme Mukayyitliğine ve Bakanlığa gönderilir.
- (5) Kararlar yalnız verildikleri uyuşmazlıklar için hüküm ifade ederler.

Kararlara Karşı
Yapılacak
İtirazların Şekli
Süresi ve
Kararların İcrası

11. Yasanın 18'inci maddesinin (5) ve (6)'ncı madde kurallarına bağlı olarak, Hal Hakem Heyetinin alacağı kararlara karşı taraflar, tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içerisinde Hal Hakem Heyetinin bulunduğu yetkili mahkemede dava açabilir. Dava açılmaması halinde Hal Hakem Heyeti kararı mahkeme dışı emirler olarak nitelendirilir ve mahkeme emirleri gibi icra edilebilir.

Karar Defteri

12. Toplantılarda Başkanın gözetiminde tutanak veya kayıt tutulur ve alınan kararlar, karar defterine yazılır. Kararlar Başkan ve üyelerce imzalanır.

DÖRDÜNCÜ KISIM Son Kurallar

Yürütme
Yetkisi

13. Bu Tüzük, Bakanlık tarafından yürütülür.

Yürürlüğe Giriş

14. Bu Tüzük, Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.

EK I

.....(ilçesi)/ Hal Hakem Heyeti

Karar No:

Karar Tarihi:

HAL HAKEM HEYETİ KARARI

ŞİKÂYET EDEN:

ŞİKÂYET EDİLEN:

ŞİKÂYET KONUSU:

ŞİKÂYET TARİHİ:

OLAYIN ÖZETİ:

ŞİKÂYET EDENİN ŞİKÂYETİ:

ŞİKÂYET EDİLENİN SAVUNMASININ ÖZETİ:

İNCELEME VE GEREKÇE:

(Varsa karşı oy yazısı ve isim)

HÜKÜM:

(Kararı yazan üye adı)

ÜYE

ÜYE

ÜYE

ÜYE

ÜYE

ÜYE

ÜYE

ÜYE

ÜYE

BAŞKAN